

Planul:

1. Introducere
2. Analiza bilantului contabil
3. Analiza rezultatelor financiare a întreprinderii
4. Analiza efectuată în baza indicatorilor financiari
5. Previțiune financiară
6. Încheiere

1. Introducere

Piața, ca mecanism de reglare a funcționării economiei, are un impact complex și permanent asupra deciziilor libere și autonome ale agenților economici privind opțiunile în alocarea resurselor, dimensiunea alocării, respectiv vestirii, eficiența utilizărilor în vederea asigurării marjei concurențiale, a viabilității. În acest context, analiza economico-financiară s-a definit ca necesitate și utilitate, ca instrument de supraveghere a activității și performanțelor ei, inclusiv cu luarea în considerare a variabilelor probabile ale pieței.

Analiza apare ca instrument indispensabil în procesul cunoașterii în orice domeniu al activității umane, întrucât permite stabilirea fenomenelor și relațiilor de cauzalitate, a factorilor care le generează, a legilor formării și desfășurării lor, ceea ce constituie suportul formării deciziilor privind activitatea în viitor. Integrarea în sistemul mondial accentuează necesitatea de corespundere la standardele internaționale. Utilizarea planului nou de conturi permite folosirea metodelor moderne de analiză financiară.

Conținutul de bază a analizei financiare constă în aprecierea rezultatelor și țării financiare a întreprinderii în baza datelor de seamă financiară.

Conducerea oricărei întreprinderi, indiferent de formele de proprietate ce-i stau la bază, implică drept componentă esențială analiza economică cu ajutorul căreia se supraveghează și evaluează funcționarea ei ca sistem-miscare pe coordonatele eficienței economice, asigurarea performanțelor concurențiale.

Analiza economico-financiară, prin ea însăși, realizează în procesul conducerii o seamă de funcții:

- **funcția informațională** a centrelor de decizie economică privind situația economico-financiară, poziționării ale unei țări comparativ cu standardele normative, bugete, niveluri ale concurenței pe diferite piețe etc.

- **funcția de evaluare** a valorificării potențialului tehnico-economic al sistemului întreprinderii;

- **funcția de fundamentare** a deciziei pe criterii de eficiență atât pe stadiul pre-evaluarea potențialului (capacități de ofertă), cât și corelat cu cererea bunurilor și serviciilor (evaluare și decizie în condițiile funcționării reale);

- **funcția de realizare** a cerințelor gestiunii eficiente a patrimoniului;

- **funcția de realizare a conexiunii cu** mediul exterior economico-financiar, care presupune analiza relațiilor cu băncile de la care se fac împrumuturi cu furnizori, creditori, cu sistemele de impozitare a veniturilor etc.;

Analiza financiară este o parte a analizei activității economice întregi și este compusă din două compartimente strins legate între ele:

analiza financiară și analiza gestiunii procesului de producție. Analiza financiară este o activitate de diagnosticare a țării de performanță a întreprinderii pentru a desprinde tendințele privind fluxurile de numerar viitoare a întreprinderii. De asemenea, analiza financiară poate fi definită ca procesul de folosire a instrumentelor analitice și tehnicilor standard pentru analiza documentației financiare ale întreprinderii (bilanțul contabil, contul de profit și pierdere, ș.a.) în vederea fundamentării corecte a măsurilor ce se întreprind de conducerea întreprinderii.

În calitate de subiecți ai analizei financiare evaluează persoanele care sînt interesate în activitatea întreprinderii. Prima grupă include proprietarii mijloacelor întreprinderii, creditorii, furnizorii, clienții, organele fiscale, personalul întreprinderii gestionarii. Interesele utilizatorilor externi se reduc la efectuarea măsurilor analitice de determinare și apreciere, în baza informațiilor din dările de seamă, referitoare la:

- starea patrimonială la data întocmirii dărilor de seamă;
- starea financiară și a lichidității de asemenea la data întocmirii;
- intensitatea utilizării capitalului și rentabilității procesului de producție

in perioada de gestiune;

- modificarea tarii financiare m decursul anului de gestiune si dinamica

ei pe parcursul ultimelor ani;

- repaptizarea profitului si atragere m circuit a altor surse de capital, etc.;

A doua grupa de utilizatori ai dărilor de seama contabile sunt acei subiecti ai analizei, care, deși nu sînt interesați nemijlocit activitate întreprinderii, dar trebuie, m conformitate cu contractele încheiate, sa apere interesele primei grupe de utilizatori. Aceasta este compusa din: firmele de audit, consultanți, bursele, juriști, presa, sindicatele.

La întocmirea rapoartelor financiare în baza convențiilor care diferă de cele prevăzute de standardul, atare convenții, împreuna cu cauzele aplicării si evaluarea consecințelor acestora m expresie valorica, trebuie sa fie dezvăluite detaliat in nota explicita. De exemplu, m cazul funcționarii normale a întreprinderii rapoartele financiare se întocmesc m baza convenitei "continuitatea activitatii", iar cind conducerea are intenția sau este nevoita sa lichideze întreprinderea, sau sa diminueze substanțial activitatea aceștia, convenția sus-numita nu poate servi drept baza pentru pregătirea rapoartelor financiare.

Drept obiect al întreprinderii care functioneaza normal pe piața republicii, indiferent de situația grea m economie, a fost ales întreprinderea a ramuri prelucrătoare - **S.A. "INCOMLAC"** din mun. Bălți, care se specializează in prelucrarea laptelui. Combinatul de lapte din Bălți a fost fondat in anul 1973 si in 29.08.94, împreuna cu procesul de privatizare, a fost reorganizat in societate pe acțiuni "**INCOMLAC**" (Industrializarea si Comercializarea Lactatelor). Unitatea data este bazata pe proprietate privata colectiva, adică este proprietatea acționarilor acestei societati pe actiuni, cu capital statutar in valoare de 22.876.550 lei. Forma de organizare juridica este socitatea pe acțiuni de tip deschis.

Trebuie de menționat ca întreprinderea data este una din cele mai mari in tara. In anul 1998 pe piața Republicii Moldova produsele **S.A. "INCOMLAC"** au constituit 46% din volumul total de produse lactate autohtone. Aici se produce un asortiment bogat de produse lactate:

- produse proaspete (lapte, chefir, smantina, briza, etc.);
- unt;
- inghetata (18 feluri);
- lapte praf;
- branzeturi.

care sînt realizate atit in interiorul tarii (72% pe piața mun. Chisinau), cit si după hotarele ei (România, Rusia, Turcia, Polonia).

S.A. "INCOMLAC" este unul dintre cei patru mari producători de lactate si concurenta este condusa de:

- aproximativ 20 producători mai mici de lactate
- gospodarii mici taranesti
- produse importate (iogurturi)
- preturi competitive pe piața intemationala a laptelui praf. **Concurenții de baza** sînt:
- la produsele proaspete S.A. "ALBA" si S.A. "LAPTE";
- la unt S.A. "INLAC" si S.A. "LAPTE";
- la inghetata S.R.L. "DRANCOR", S.A. "TRIGO";
- la lapte praf S.A. "LAPTE" si S.A. "INLAC"

Aflinduse in condițiile crizei economice si financiare, determinate din situația m tara, **S.A. "INCOMLA"** gaseste cai de supravetuire si ieșire din criza, despre ce vorbesc indicii economico-financiari, care vor fi analizați in lucrarea data.

2. Analiza bilanțului contabil.

Bilanțul se mai poate defini ca fiind documentul, care descrie, la un moment dat ceea ce întreprinderea posedă (activul) și tot ceea ce datorează (pasivul).

Regulamentul de aplicare a legii contabilității definește bilanțul ca fiind documentul de sinteză prin care se reprezintă activul și pasivul unității patrimoniale la încheierea exercițiului, precum și în celelalte situații prevăzute de lege.

Ecuția bilanțieră de bază care este utilizată la pregătirea bilanțului contabil este:

$$\text{Total active} = \text{Datorii totale} + \text{Capitalurii proprii}$$

Activul reprezintă totul ce formează proprietatea întreprinderii și are valoarea banescă. Activele se împart în active lichide și active nelichide, adică cele ce formează capitalul circulant și cele ce formează capitalul fix. Activele lichide includ mijloacele bănești, la fel totul se poate fi transformat în bani sau utilizat în procesul de producție.

Activele nelichide reprezintă patrimoniul material cu un termen îndelungat de utilitate (clădiri, construcții, echipamente, proprietatea funciara etc.).

Pasivul reprezintă obligațiile bănești ale întreprinderii față de creditori.

Capitalul propriu-reprezintă diferența dintre valoarea activelor și valoarea pasivelor, adică valoarea patrimoniului cu executarea tuturor obligațiilor. La capitalul propriu la fel se referă beneficiul rămas după toate excluderile și majorările pe contul întreprinderii - așa numitul nerepartizat. În așa mod veniturile întreprinderii măresc activele lui și mărimea capitalului propriu, iar cheltuielile micșorează capitalul propriu și/ori măresc activele.

2.1. Analiza patrimoniului întreprinderii (activului) în baza bilanțului contabil

Patrimoniul este ansamblul bunurilor pe care le deține un individ sau o unitate economică la un moment dat, după lichidarea tuturor datoriilor sale. Acest indicator apreciază activele din bilanțul întreprinderii.

În procesul funcționării întreprinderii mărimea activelor și structura lor se schimbă permanent. Din aceste considerente analiza patrimoniului întreprinderii se efectuează în felul următor:

1. Se efectuează valoarea generală conform datelor despre schimbarea surselor întreprinderii.

2. Se apreciază structura activelor întreprinderii, adică ponderea

fiecărui component în costul total al patrimoniului. Analiza activelor prevede examinarea mărimii, componentei și corelației între diferite elemente patrimoniale, aflate la dispoziția firmei. În vederea aprecierii situației patrimoniale, în primul rând, se urmărește evoluția mijloacelor economice în dinamică. Aceasta analiză poate fi efectuată atât prin compararea mărimii absolute a activelor, cât și cu ajutorul indicatorilor relativi. În continuare facem analiză modificării structurale ale patrimoniului prin calcularea de structură ale activelor.

Rata imobilizărilor - reflectă cota activelor imobilizate în suma totală a patrimoniului întreprinderii.

$$\underline{R_{\text{imob}}} = \text{Active pe termen lung(180)} / \text{Total active(470)} \quad R_{\text{imob}} = 30630.025/44430.133 = 0.689 \text{ (la sf. an.)}$$

$R_{\text{imob}} = 30696.364/41843.580 = 0.733$ (la inc. an.) Creșterea în dinamică a ratei imobilizărilor reflectă o compoziție fragilă a utilizării patrimoniului întreprinderii, la noi este o situație inversă ceea ce presupune micșorarea dificultății privind achitarea datoriilor (obligațiilor) curente.

Rata activelor curente - se află în dependență opusă cu rata imobilizărilor.

$$\text{Ract cur} = \text{Active curente}(460) / \text{Total active}(470) \text{ Ract cur} \\ = 13800.108 / 44430.133 = 0.311 \text{ (la sf.an.)}$$

Ract cur = 11147.216 / 41843.580 = 0.266 (la inc. an.) Aceasta modificare a ratei activelor curente exprima depasirea ritmului creșterii activelor curente asupra ritmului creșterii activelor pe termen lung.

Pentru caracterizarea potențialului productiv al întreprinderii în cadrul notei aplicative se semnează **Rata patrimoniului cu destinație de producție.**

$$\text{Rp.cu d.de pr} = \text{Mij.fixe}(c.l23-c.l24) + \text{Stocuri de marf.} \\ \text{si mat.}(250) / \text{Total active}(470)$$

$$\text{Rp.cu d. de pr} = (68405.725 - 48055.089) + 4391.778 / 44430.133 = 0.557$$

$$\text{Rp.cu d de pr} = (66030.867 - 45673.672) + 8086.990 / 41843.580 = 0.679$$

Aceasta rata reflecta ponderea patrimoniului întreprinderii care poate fi direct utilizată pentru fabricarea producției, prestarea serviciilor, executarea lucrărilor. Micșorarea acestui indicator în dinamica se apreciază ca negativă, fiindcă contribuie la scăderea volumului activității de producție.

Analiza patrimoniului întreprinderii se efectuează în 2 grupuri:

1) **active pe termen lung;**

2) **active curente**, ce se realizează după stocuri de mărfuri și materiale, creanțe pe termen scurt, investiții pe termen scurt și mijloace bănești.

Analiza patrimoniului întreprinderii (activității):

Indicatorii	La sfîrșitul anului		La începutul anului		Devieri
	Suma mii lei	Pondere a %	Suma mii lei	Pondere a %	
Patrimoniul intrării, total (470) inclusiv:	44430.133	100	41843.58	100	+2586.553
1) Active pe termen lung (180) inclusiv:	30630.025	68.93	30696.364	73.36	-66.339
a) active materiale și nemateriale (030+090)	29995.36	97.92	29830.306	97.18	+165.054
b) active financiare (160)	619.650	2.02	724.140	2.36	-104.49
c) alte active pe termen lung (170)	15.015	0.06	141.918	0.46	-126.903
2) Active curente (460), inclusiv;	13800.108	31.07	11147.216	26.64	+2652.892

a) stocuri de mărfuri si materiale (250)	4391.778	31.82	8086.99	72.55	-3695.212
b) creanțe (350)	9047.523	65.56	3037.766	27.25	+6009.757
c) mijloace banesti si investiții pe termen scurt (390+440)	360.807	2.62	22.460	0.2	+338.347
d) alte active pe termen scurt (450)	0	0	0	0	0

Analiza patrimoniului consta din 2 etape:

1. Analiza pe verticala:

Observam creșterea patrimoniului (activelor) întreprinderii cu 2586.553 mii lei in valori absolute, din cauza micșorarii neesentiale a valorii activelor pe termen lung si majorării a valorii activelor curente de la 11147.216 mii lei pina la 13800.108 mii lei. Cauzele acestei miscari vor fi analizate mai jos.

- In cadrul analizei **activelor pe termen lung** se examinează, in primul rind, evoluția lor in dinamica si modificările structurale. Aprecierea ponderii activelor pe termen lung m costul total al patrimoniului -observam micșorarea ponderii activelor pe termen lung de la 73.36% pina la 68.93%, din cauza micșorarii neînsemnate a valorii absolute cu (-66.339) mii lei si majorării esențiale a activelor curente.

In continuare analizam componenta activelor pe termen lung si cauzele micșorarii lor cu 66.339 mii lei, aici trebuie de adăugat ca activele pe termen lung poate fi imparti in 3 părți:

a) Creșterea activelor materiale si nemateriale cu 165.054 mii lei, este legata atit de cumpărarea licențelor, emblemelor comerciale, programelor informatice, de amortizarea activelor nemateriale pe termen lung, cit si de cumpărarea utilajului si instalarea lui si ca urmare de majorarea mijloacelor fixe (clădiri, construcții speciale, mijloace de transport s.a.).

b) Mișcarea activelor financiare in valoarea de (-104.49) mii lei este legata de trasferarea creanței pe termen lung cu valoarea de 104.49 mii lei, in timp cind investițiile pe termen lung ramin neschimbate.

c) Alte active pe termen lung au avut o ponderea mica (0.46%) in total active pe termen lung, dar si valoarea lor s-au micșorat cu 89.4% sau cu 126.903 mii lei, si ponderea lor in total active pe termen lung au constituit inca mai mica 0.06%. Ponderea cea mai ridicata in totalul activelor imobilizate o au mijloacele fixe. Pentru aprecierea miscarii acestui element patrimonial se determina **coeficientul de reînnoire**:

$\text{Coef.de rein.a m.f.} = \frac{\text{Intrări de m.f. in per. raportata}(120 \text{ a. } 1.2)}{\text{Val.de inventar a m.f. la sf. perioadei}(060)}$

$\text{Coef.de re.n.a m.f.} = \frac{2682.447}{68405.725} = 0.039$

care reflecta cota mijloacelor fixe noi intrate prin investiții in valoarea totala a mijloacelor fixe existente la sfirsitul perioadei raportate. La întreprinderea acest coeficient reprezinta

informația privind operațiile de procurare a mijloacelor fixe, de reparații capitale, modernizare, reconstrucții și reînnoțire.

La aprecierea tarii funcționale a mijloacelor fixe disponibile se apelează la:

1) **Coefficientul de uzura acumulată**, care caracterizează nivelul de eliberare a mijloacelor întreprinderii mobilizate în mijloace fixe. $C_{de\ uzura\ acum.} = \frac{Uzura\ acumulata(c.124)}{Val.\ de\ inventar\ a\ m.f(060)}$

$$C_{de\ uzura\ acum.} = \frac{48055.089}{68405.725} = 0.702$$

Nivelul ridicat al acestui coeficient înseamnă că procesul de reînnoire este lent.

2) **Coefficientul de utilitate**, cu cât este comparativ mai aproape de 1, cu atât acesta reflectă o stare funcțională mai bună a mijloacelor fixe.

$$C_{de\ util.} = \frac{Val.\ de\ inventar(060) - Uzura\ acum.c.\ 124)}{Val.\ de\ inv.a\ m.f.(060)}$$

$$C_{de\ util.} = \frac{68405.725 - 48055.089}{68405.725} = 0.297$$

• Analiza **activelor curente** cuprinde aprecierea dinamicii lor în comparație cu evoluția cifrei de afaceri. Aprecierea ponderii activelor curente - observăm creșterea ponderii activelor curente de la 26.64 % până la 31.07%

În continuare analizăm componenta activelor curente. Activele curente au crescut cu 2652.892 mii lei fapt ce s-a întâmplat din următoarele motive:

a) Creșterea creanțelor cu 6009.757 mii lei, care poate fi legată de ridicarea prețurilor la producția realizată, precum și de faptul întârzierilor în achitarea obligațiilor de către cumpărătorii din cauza deficitului mijloacelor de plată. Factorii care influențează mișcarea creanțelor sunt:

- atât și creanțele comerciale din țară, din străinătate pe termeni de expirare diferite
- cât și avansurile acordate în țară, în străinătate pe termeni de expirare diferite
- sau creanțele aferente decontărilor cu bugetele diferitelor niveluri.

b) Mijloace bănești și investițiile pe termen scurt au crescut la fel cu 338.347 mii lei la valoarea absolută cu +2.42% valoarea relativă. Așa o creștere poate fi legată, atât de creșterea vitezei de rotație a activelor circulante, cât și de creșterea inflației în economie.

c) Mărimea stocurilor de mărfuri și materiale s-a micșorat cu 3695.212 mii lei sau cu 40.73% în comparație cu începutul anului. Mărimea stocurilor de mărfuri și materiale s-a micșorat din cauza micșorării elementelor lor:

- materiale au scăzut în valoarea de 918.299 mii lei, aici includem:

materia primă, combustibil, ambalaj, piese de schimb ș.a. Din punct de vedere financiar această micșorare poate fi considerată pozitivă și indică accelerarea rotației capitalului circulant, având în vedere majorarea volumelor de vânzări față de anul precedent.

d) Alte active pe termen scurt au avut la începutul anului o pondere în active curente egală cu 0 % și peste un an situația nu s-a schimbat deloc.

Modificările în structura activelor curente pot fi determinate din punct de vedere al principalelor elemente componente ale mijloacelor circulante. În acest context se determină **Rata stocurilor de mărfuri și materiale**.

$$*R_{st.de\ m.si\ m.} = \frac{Stocuri\ de\ marfuri\ si\ mat-le(250)}{Total\ active\ curente(460)} *R_{st.dein.sim.} = \frac{4391.778}{13800.108} = 0.318 \text{ (la sf.an.)}$$

$$*R_{st.de\ m.s.\ m.} = \frac{8086.990}{11147.216} = 0.725 \text{ (la inc.an.)}$$

Întrucât bunurile reflectate în numărătorul coeficientului reprezintă partea mai puțin mobilă a mijloacelor circulante, nivelul scăzut al raportului la sfârșitul anului și micșorarea lui în dinamica reprezintă o tendință bună pentru întreprindere.

Pentru aprecierea modificărilor structurale în componenta activelor curente se determină **Rata creanțelor**.

$$R_{creantelor} = \frac{Creante(350)}{Total\ active\ curente(460)}$$

$$R_{creantelor} = \frac{9047.523}{13800.108} = 0.656 \text{ (la sf.an.)}$$

$$R_{creantelor} = \frac{3037.766}{11147.216} = 0.272 \text{ (la inc. an.)}$$

Creșterea acestui indicator în dinamica se consideră periculoasă. În cazul nostru creanțele au crescut din cauza creșterii volumului vânzărilor nete de la 46162.000 mii lei în anul 1997 până la 77366.979 mii lei în anul 1998.

2. Analiza orizontală

Pentru efectuarea ei comparăm nivelul sporirii activelor pe termen lung și activelor curente:

a) nivelul sporirii activelor pe termen lung:

$$(-66.339):30696.364*100\% = (-0.22)\%$$

b) nivelul sporirii activelor curente:

$$2652.892:11147.216*100=23.79\% , \text{adică se observă creșterea.}$$

2.2 Aprecierea surselor de mijloace (pasivului) în baza bilanțului contabil

Analiza surselor de mijloace are puse în față 2 probleme:

1. De a efectua o apreciere generală referitor la schimbările în sursele de mijloace a întreprinderii.

2. De a aprecia structura surselor de mijloace a întreprinderii, adică ponderea componentelor lor.

Analiza surselor de mijloace (pasivului) a întreprinderii în baza bilanțului contabil:

Indicatorii	La sfârșitul anului		La anulul începutul		Devieri
	Suma mii lei	Pondere a %	Suma mii lei	Ponderea %	
Sursele de mijloace total (980), inclusiv:	44430.133	100	41843.580	100	+2586.553
I. Capital propriu total (650), inclusiv:	26893.260	60.52	28384.580	67.83	-1491.320
a) capital statutar și suplimentar total (520)	22876.550	85.06	22885.565	80.62	-9.015
b) rezerve (560)	3882.527	14.44	3882.527	13.68	0
c) profit nerepartizat (610)	134.183	0.5	1616.488	5.7	-1482.305
d) capital secundar (640)	0	0	0	0	0

2.Capital imprumutat (770+970), din el:	17536.873	39.48	13459.00	32.17	+4077.873
2,1 Datorii pe termen lung	9653.594	55.05	4277.082	31.78	+5376.512
2.2 Datorii pe termen scurt (970), inclusiv:	7883.279	44.95	9181.918	68.22	-1298.639
a) credite bancare pe termen scurt (780)	950.000	12.05	1166.100	12.70	-216.100
b) datorii creditare	6933.279	87.95	8015.818	87.30	-1082.539

Analiza structurii surselor de formare a patrimoniului întreprinderii se efectueaza in scopul aprecierii stabilitatii financiare a întreprinderii sau, cu alte cuvinte, a gradului de dependenta a firmei de sursele atrase si imprumutate.

Unul dintre cei mai importanți coeficienți ai structurii surselor de finantare reprezintă **coeficientul autonomiei:**

*C. de autonomie=Cap.propriu(650)/ Total valuta bilanțului(980)

*C.de autonomie=26893.260/44430.133=0.61 (la sf.an.)

*C de autonomie=28384.580/41843.580=0.68 (la inc. an.)

Acest indicator reflecta ponderea patrimoniului format pe seama mijloacelor proprii m suma totala a activelor intreprmderii.In cazul nostru patrimoniul întreprinderii este format mai mult de 60 la suta din sursele proprii, aceasta servește drept garanție pentru achitarea tuturor datoriilor fata de creditorii.

Pomind de la faptul ca valuta bilanțului arata, pe de o parte, suma totala a surselor de finanțare, iar, pe de alta parte, coincide cu suma totala a pasivelor, **Rata solvabilitatii generale** exprima gradul de acoperire a surselor împrumutate cu activele totale de care dispune o întreprinderea. $R_{soiv.gen.} = \text{Total valuta b-lui}(980) / \text{Dat.pe t.l.si s.}(770+970)$

$R_{soiv.gen} = 44430.133 / (9653.594 + 7883.279) = 2.53$ (la sf.an.)

$R_{soiv.gen} = 41843.580 / (4277.082 + 9181.918) = 3.1$ (la inc. an.)

Din rezultatele de mai sus vedem ca solvabilitatea întreprinderii s-a micșorat din cauza majorării datoriilor.

In baza tabelului putem spune ca suma tuturor surselor de resurse fianciare de un an a crescut cu 2586.553 mii lei sau cu 6.18%.Aceasta creșterea a pasivului este legata de scăderea capitalului propriu cu 1482.305 mii lei (5.2%) si de creșterea mai esențiala a valorii capitalului împrumutat cu 4077.873 mii lei (30.29%) si ponderii lui in suma totala a patrimoniului întreprinderii de la 32.17% pina la 39.48%.Adica in anul darii de seama s-a schimbat componenta surselor de mijloace : a crescut considerabil ponderea capitalului împrumutat m comparație cu capitalul propriu, ce aduce la dependenta fata de creditorii externi.Cauzele acestor miscari a pasivului vor fi analizate mai jos:

1) Capitalul propriu s-a micșorat neesential (cu 5.2%) din cauza micșorării capitalului statutar (cu 0.039%) si profitului nerepartizat (cu 91.7%), m timp cind,

- rezervele stabilite de legislație și alte rezerve nu s-au schimbat valoric, ponderea lor în capitalul statutar a crescut de la 13.68% până la 14.44% din cauza micșorării capitalului statutar. La rîndul său:
- capitalul statutar s-a micșorat neesențial din cauza rascumpărării acțiunilor de la acționarii întreprinderii.
- profitul nerepartizat s-a micșorat esențial din cauza apărării pierderii în perioada de gestiune, care vor scădea din contul profitului nerepartizat. Pierderea, la rîndul său, a apărut din cauza crizei financiare în republică și din această creșterea cursului dolarului american (\$) față de leu moldovenesc (MDL).
- capital secundar nu s-a schimbat deloc și a constituit 0%.

Nota explicativă la rapoartele financiare ale societăților pe acțiuni trebuie să conțină compararea mărimii capitalului statutar cu valoarea activelor nete (patrimoniul net) și se determină **corelația între activele nete și capital statutar:**

$C.a.n.sicap.st = \frac{\text{Active nete}(470-770-970)}{\text{Capital statutar}(480)} = \frac{C.a.n.sicap.st = (44430.133-9653.594-7883.279/22876.550)}{1.175}$ (la sf.an.) $C.a.n.sicap.st = \frac{(41843.580-4277.082-9181.918)/22885.565}{1.240}$ (la inc. an.)

Necesitatea acestei comparații reiese din următoarele condiții a legislației privind S.A.: valoarea activelor nete nu poate fi mai mică decît mărimea capitalului social (statutar). La noi totul este conform legislației.

2) **Capitalul împrumutat** a crescut cu 4077.873 mii lei (cu 30.29%) din cauza creșterii esențiale a valorii datoriilor pe termen lung, mai ales creditelor bancare pe termen lung (cu 126.8%) și micșorarea datoriilor pe termen scurt (cu 14.1%), din cauza micșorării creditelor bancare pe termen scurt, datoriilor comerciale pe termen scurt și datoriilor pe termen scurt calculate. Această schimbare duce la dependența întreprinderii față de creditorii străini (Banca Mondială, BERD s.a.).

In practica mondială se considera convenabil nivelul ponderii capitalului împrumutat în total pasiv al întreprinderii circa 30%, la noi ea a constituit, la sfîrșitul anului 39.48%. La depășirea acestui nivel de siguranță atragerea suplimentară a mijloacelor împrumutate trebuie să fie oprită. Finantarea suplimentară a activității întreprinderii poate fi efectuată pe seama surselor proprii (emisii acțiunilor, aporturi suplimentare ale fondatorilor etc.).

Dacă analizăm mai detaliat structura capitalului împrumutat putem spune că schimbarea lui în partea majorării ponderii în total pasiv nu aduce numai efect negativ, ce vine de la majorarea datoriilor pe termen lung, dar și unele elemente pozitive. Aceste elemente vine de la micșorarea datoriilor pe termen scurt:

- s-a micșorat valoarea creditelor bancare pe termen scurt cu 216.1 mii lei sau cu 18.5%, ce minimizează dependența întreprinderii de creditorii interni.
- s-a micșorat valoarea datoriilor comerciale pe termen scurt cu 316.28 mii lei sau cu 7.5%, care duce de la micșorarea avansurilor primite de la 1641.513 mii lei până la 384.679 mii lei din cauza minimizării contractelor cu plățile în avans.
- s-a micșorat valoarea datoriilor pe termen scurt calculate cu 766.3 mii lei sau cu 20.1%, care duce de la micșorarea datoriilor privind retribuirea muncii, privind asigurările, decontările cu bugetul s.a.

Această micșorare aduce la sine un efect social-pozitiv. Pentru caracterizarea capacității firmei de a contracta în caz de necesitate noi împrumuturi, asigurînd totodată un anumit nivel de garanții pentru creditorii cu privire la posibilitatea recuperării sumelor împrumutate, servesc **coeficientul de autofinanțare a capitalului permanent și rata solvabilității patrimoniale:**

$C.deautof.a.c.per.= \frac{Cap.propriu(650)}{Cap.permanent(650+770)}$
 $C.deautof.a.c.per.= \frac{26893.2607}{26893.260+9653.594}=0.74$ (la sf.an.)
 $C.deautof.ac.per.= \frac{28384.580}{28384.580+4277.082}=0.87$ (la inc. an.)

$R.soiv.patr.= \frac{Cap.statutar(480)}{Cap.permanent}$

$R.soiv.patr.= \frac{22876.550}{26893.260+9653.594}=0.63$ (la sf.an.) $R.soiv.patr.= \frac{22876.550}{28384.580+4277.082}=0.7$ (la inc.an.)

In dinamica ambele indicatori scade din doua cauze:

- micșorării capitalului propriu;
- majorării datoriilor pe termen lung. Dar acești indicatori depășesc valoarea de 60 la suta, ceea ce înseamnă ca capitalul propriu și statutar are o pondere mai mare în capitalul permanent și da garanții pentru creditori.

Stabilitatea financiară absolută presupune îndeplinirea a următoarei formule:

Stocuri de mărfuri și materiale < Active circulante proprii, unde

$ACproprie=Capital\ propriu+Datorii\ pe\ termen\ lung-acti\ pe\ termen\ lung$

$4391.778 < (26893.260+9653.594-30630.025)$

$4391.778 < 5916.829$ (corect)

Această relație arată că toată suma stocurilor se acoperă integral de activele circulante proprii, adică întreprinderea nu depinde de creditorii externi.

3. Analiza rezultatelor financiare a întreprinderii

3.1. Analiza veniturilor

Întreprinderea analizată **S.A. "INCOMLAC"** a înregistrat la finele anului 1998 un volum de vânzări nete în valoare de 77366.979 mii lei. Această întreprindere este specializată în fabricarea și comercializarea produselor lactate (activitatea de bază sau **activitatea operațională**), comercializarea mărfurilor și prestarea serviciilor de transport (alte activități). Acum analizăm structura și rata de creștere a veniturilor, care vor fi prezentate mai jos.

Structura veniturilor din vânzări de la activitatea operațională:

Indicatori	La sfârșitul perioadei (mii lei)	La începutul perioadei (mii lei)	Devieri (mii lei)	Rata creșterii în comparație cu anul precedent %	Ponderea, %	
					La sfârșitul perioadei	La începutul perioadei

Venituri din	77366.979	46162.000	+31204.979	+67.59	100.0	100.0
Vinzari din care:						
Venituri din	68386.210	43167.711	+25218.499	+58.42	88.39	93.51
Vinzarea produselor finite						
Venituri din	8818.737	2648.264	+6170.47	+233	11.39	5.73
Vinzarea mărfurilor						
Venituri din	162.032	349.239	-187.207	-53.6	0,22	0.76
Prestarea serviciilor(de transport)						

Din tabel rezulta ca in ansamblu veniturile din vinzari sînt depasite m comparație cu anul precedent cu 67.59% sau cu 31204.979 mii lei. Aceasta creștere a veniturilor din vinzari poate fi legata de :

- creșterea vinzarilor produselor de baza si apariția noilor produse, care tot majorează vinzarile;
- din cauza crizei economice creșterea preturilor la materia prima si creșterea încasărilor pentru amortizarea a utilajelor, cumpărate m valuta convertibila (\$,DM), si din aceste cauze creșterea preturilor la producția finita;
- conducerea buna a întreprinderii de către echipa managmentului. Din cauzele enumerate mai sus a crescut si cele trei componente ale vremturilor din vinari, dar ele a crescut fiecare cu valoarea si ponderea sa:

- 1) Veniturile din vizarea produselor finite au crescut in valoarea de 25218.499 mii lei sau cu 58.42%, dar ponderea lor in veniturile din vinzari s-a micșorat de la 93.51% pina la 88.39% din cauza majorării mai esențiale a veniturilor din vinzarea mărfurilor.
- 2) Veniturile din vinzarea mărfurilor au crescut, cel mai mult din alte venituri din vinzari, in valoarea de 6170.47 mii lei sau cu 233% si totodată s-a majorat ponderea lor in total venituri din vinzari de la 5.73% pana la 11.39%.
- 3) Veniturile din prestarea serviciilor, la noi servicii de transport, s-a micșorat cu 53.6% si ponderea lor in total venituri din vinzari a constituit valoarea cea mai mica egala cu 0.22%.

Structura altor venituri operaționale:

Indicatori	La	La	Devieri (mii	Rata	Ponderea, %
------------	----	----	--------------	------	-------------

	sfirsitul perioadei (mii lei)	începutul perioadei (mii lei)	lei)	crester ii in compa ratie cu anul preced ent %	La sfirsitul perioadei	La începutul perioadei
Alte venituri	2822.948	2158.547	+664.401	+30.7	100.0	100.0
Operaționale, total din care:						
Venituri din	2634.813	2033.302	+601.511	+29.6	93.3	94.2
Vinzarea altor active Curente, cu excepția produselor si mărfurilor						
Venituri din arenda curenta	188.135	125.245	+62.89	+50.2	6.7	5.8

Alte vremuri operaționale s-a majorat m valoarea de 664.401 mii lei sau cu 30.7% din cauza creșterii valorii vinzarilor a altor active cu 29.6% si darea in arenda altor firme suprafața blocurilor administrativi m valoarea, mai mare deci m anul precedent, de 62.89 mii lei.

Activitatea de investiții a întreprinderii presupune participarea ei in activitatea altor întreprinderi (rezidenți si nerezidenți) sau cumpărarea altor tipuri de hirtii de valoare (obligatiuni) si primirea dobinzii aferente depozitelor.

Structura veniturilor din activitatea de investiții:

Indicatori	La	La	Devieri (mii	Rata	Ponderea, %
------------	----	----	--------------	------	-------------

	sfârșitul perioadei (mii lei)	începutul perioadei (mii lei)	lei)	creșterea în comparație cu anul precedent %	La sfârșitul perioadei	La începutul perioadei
I. Venituri total, inclusiv:	475.191	434.687	+40.504	+9.32	100.0	100.0
I.1. Venituri din Ieșirea activelor Materiale pe termen lung	389.150	324.468	+64.682	+19.9	81.89	74.64
1.2. Venituri din Dividende	82.435	107.644	-25.209	-23.4	17.35	24.76
a) de la rezidenții R.M	82.435	107.644	-25.209	-23.4	100	100
1.3. Venituri din dobânzi aferente Depozitelor și titlurilor de valoare	3.606	2.575	+1.031	+40.1	0.76	0.6

Veniturile totale din activitatea de investiții s-a majorat cu 40.504 mii lei (9.32%) față de anul precedent din cauza majorării veniturilor din ieșirea activelor materiale pe termen lung în valoarea de 64.682 mii lei (19.9%) și veniturilor din dobânzi cu 40.1%, dar ele nu influențează esențial din cauza ponderii sale mici (0.76%) în venituri totale.

Trebuie de subliniat că încă un element al veniturilor din activitatea de investiții, venituri

din dividende, s-a micșorat cu 25.209 mii lei (23.4%) și împreună s-a micșorat ponderea lor m venituri totale de la 24.76% pînă la 17.35%. Această micșorarea a veniturilor din dividende poate fi legată din activitatea mai slabă a întreprinderilor în care firma noastră face parte prin acțiuni. **Activitatea financiară** a întreprinderii reprezintă veniturile și cheltuielile din redevențe (acordarea activelor nemateriale cum sînt patente, mărci comerciale etc.), din diferențe de curs valutar, din active intrate cu titlu gratuit s.a.

Structura veniturilor din activitatea financiară:

Indicatori	La sfîrșitul perioadei (mii lei)	La începutul perioadei (mii lei)	Devieri (mii lei)	Rata creșterii în comparație cu anul precedent%	Ponderea, %	
					La sfîrșitul perioadei	La începutul perioadei
Venituri total din care:	2555.423	1855.245	+700.178	+37.7	100.0	100.0
Venituri din Diferențe de curs Valutar	2555.423	1855.245	+700.178	+37.7	100	100

Din toate veniturile din activitatea financiară la întreprinderea dată a fost numai veniturile din diferențe de curs valutar, care la rîndul său s-a majorat cu 700.178 mii lei (37.7%) față de anul precedent. Această mișcare poate fi explicată prin:

- situația financiară relativ stabilă în anul 1997 (cursul stabil al leului moldovenesc față de dolar american);
- criza financiară în R.M. (devalorizarea bruscă a leului moldovenesc).

Rezultatul excepțional se considera rezultatele suportate m rezultatul evenimentelor ce nu se refera la activitatea de baza, adică: calamitati naturale, perturbări politice, modificări in legislație s.a. La noi rezultatul excepțional n-a apărut nici m anul precedent, nici m anul de gestiune.

3.2. Analiza Cheltuielilor.

Costul vinzarilor include cheltuielile materiale directe, cheltuielile directe pentru remunerarea muncii si cheltuielile indirecte de productie.

Structura costului vinzarilor:

Indicatori	La sfirsitul perioadei (mii lei)	La începutul perioadei (mii lei)	Devieri (mii lei)	Rata cresterii in comparatie cu anul precedent %	Ponderea, %	
					La sfirsitul perioadei	La începutul perioadei
Costul vinzarilor total, inclusiv:	66218.543	35248.247	+30970.296	+87.8	100.0	100.0
al produselor finite vandute	58375.254	33547.211	+24828.043	+74.0	88.15	95.17
- mărfurilor vandute	7681.259	1351.806	+6329.453	+468.2	11.59	3.84
- serviciilor prestate (de transport)	162.030	349.230	-187.	-53.6	0.26	0.99

Costul vinzarilor a crescut cu 87.8% din cauza creşterii vinzarilor a produselor finite, a mărfurilor si s-a micşorat la serviciile prestate cu 53.6% din cauza scăderii prestării serviciilor de transport. Scaderea cheltuielilor de transport poate însemna ca întreprinderea data a cumpărat transport nou si de aici s-a micşorat cheltuielile pentru arendarea transportului.

Structura cheltuielilor comerciale:

Indicatori	La sfirsitul perioadei (mii lei)	La începutul perioadei (mii lei)	Devieri (mii lei)	Rata cresterii in comparatie cu anul precedent (%)	Ponderea, %	
					La sfirsitul perioadei	La începutul perioadei
I. Cheltuielile comerciale totale, inclusiv:	3582.995	3145.250	+437.745	+13.9	100.0	100,0
1.1.Privind operațiile de marketing	357.001	215.125	+141.876	+65.9	9.96	6.84
1.2.Privind ambalajele	108.462	142.104	-33.642	-33.6	3.03	4.5
1.3.De transport privind desfacerea	1623.241	1258.147	+365.094	+29	45.3	40.0
1.4.Privind reclama	152.177	25.478	+126.699	+497.2	4.25	0.8
1.5.Privind datoriile dubioase	281.175	358.854	-77.68	-21.6	7.85	11.4
1.6.Alte cheltuieli comerciale, inclusiv	1060.939	1145.542	-84.603	-7.38	29.61	36.46
a) retribuirea muncii	733.090	841.265	-108.175	-12.8	69.1	73.4
b)contribuții privind asigurările sociale	234.666	269.2	-34.534	-12.8	22.1	23.5
c)uzura mijloacelor fixe	93.183	35.077	+58.106	+165.6	8.8	3.1

Cheltuielile comerciale au crescut cu 13.9% fata de anul precedent din cauza creșterii elementelor ei m total, care la rindul sau s-a micșorat următor:

- 1.1. Cheltuielile privind operațiile de marketing au crescut m valoare da 141.876 mii lei sau cu 65.9% din cauza cercetării pietii mai detaliate si fondării secțiunii de marketing in administrația întreprinderii.
- 1.2. Cheltuielile privind ambalajele s-au micșorat cu 33.6%, pentru ca întreprinderea au găsit producători nou, care producă un ambalaj de buna calitate si care costa mai ieftin.
- 1.3. Cheltuieli de transport privind desfacerea au crescut (cu 29%) pentru ca s-au scumpit combustibil si din cauza majorării vinzarilor au apărut noi puncte de realizare a producției si de acea s-au prelungit drumul spre cumpărători.
- 1.4. Una din cauzele creșterii cheltuielilor privind reclama este creșterea sferei de cercetare a marketingului, care are nevoie de surse (investiții)noi.
- 1.5. Cheltuielile privind datoriile dubioase s-au micșorat in valoarea de 77.68 mii lei sau cu 21.6%.
- 1.6. Alte cheltuieli comerciale s-au micșorat in valoarea de 84.603 mii lei, din cauza micsorarii elementelor lor:
 - a)retribuirea muncii(micșorarea numărului lucratorilor)
 - b)contribuții privind asigurările sociale
 - c)uzura mijloacelor fixe

Structura cheltuielilor generale si administrative:

Indicatori	La sfirsitul perioadei (mii lei)	La începutul perioadei (mii lei)	Devieri (mii lei)	Rata cresterii în comparație cu anul precedent (%)	Ponderea, %	
					La sfirsitul perioadei	La începutul perioadei
1. Cheltuielile generale si administrative totale, inclusiv:	3582.106	3345.210	+236.896	+7.08	100.0	100.0
1.1.Privind uzura mijloacelor fixe	242.632	236.120	+6.512	+2.8	6.77	7.05
1.2.Reparatia mijloacelor fixe	97.097	90.090	+7.007	+7.77	2.7	2.7
1.3.Intretinerea mijloacelor fixe	119.691	110.690	+9.001	+8.14	3.3	3.3
1.4.Amortizarea activelor nemateriale	60.893	65.547	-4.654	-7.1	1.7	1.96
1.5.De intretinere personalului administrativ si de conducere	1882.200	1578.300	+303.9	+19.2	52.5	47.1
1.6.împozite.taxe si plăți cu excepția impozitului pe venit	81.982	78.258	+3.724	+4.76	2.3	2.33
1.7.Pentru donații si în scopuri de binefacere si sponsorizare	223.582	201.365	+22.2	+11	6.2	6.02
1.8.Privind protecția muncii	79.585	70.247	+9.3	+13.3	2.22	2.1

1.9.De reprezentare	6.719	6.214	+0.505	+8.1	0.18	0.18
10.Dedeplasare	36.863	40.214	-3.351	-8.3	1.02	1.2
11..Alte cheltuieli generale si administrtrive,din care:	750.862	868.165	-117.303	-13.51	21.11	26.06

Structura cheltuielilor generale si administrative au rămas aproape pe același nivel, au schimbat numai cu 7.08%.Cel mai mult au schimbat cheltuielile de intretinere a personalului administrativ si de conducere cu +19.2%.

Alte cheltuieli operaționale au constituit 3798.933 mii lei, la care includem cheltuieli din vânzarea altor active curente, privind arenda curentă, amezi.Cea mai mare pondere are cheltuielile aferente plății dobânzilor pentru credite si împrumuturi 27.7%.

Structura cheltuielilor din activitatea de investiții:

Indicatori	La sfârșitul perioadei (mii lei)	La începutul perioadei (mii lei)	Devieri (mii lei)	Rata creșterii m comparatie cu anul	Ponderea, %	
					La sfârșitul perioadei	La începutul perioadei
Cheltuieli totale, inclusiv	371.959	84.167	+287.792	+341.9	100.0	100.0
- privind ieșirea activelor	371.959	84.167	+287.792	+341.9	100	100

Cheltuielile din activitatea de investiții s-au majorat cu 341.9% din cauza creșterii ieșirii activelor materiale pe termen lung in aceeași valoare.

Structura cheltuielilor din activitatea financiara:

Indicatori	La sfirsitul	La	Devieri (mii lei)	Rata cresterii in comparatie cu anul precedent%	Ponderea, %	
	Perioadei (mii lei)	Începutul Perioadei (mii lei)			La sfirsitul perioadei	La începutul perioadei
Cheltuieli totale, inclusiv	6772.797	1654.147	+5118.65	+309.4	100.0	100.0
- privind diferența de curs valutar	6772.797	1654.147	+5118.65	+309.4	100	100

Cheltuielile din activitatea financiara s-au majorat din cauza creșterii cursului dolarului american fata de leul moldovenesc, si daca retragerea creditelor de la organizațiile financiar-bancare internationale trebuie sa fie in dolari, de aici valoarea amortizării in lei au crescut la nivelul ponderii diferenței de curs valutar, aproape in 3 ori.

3.3. Calcularea profitului

In aportul privind rezultatele financiare ale întreprinderii se reflecta veniturile, cheltuielile si rezultatele activitatii operaționale, investitonale, financiare, precum si articolele excepționale, beneficiul net (pierderile) pentru perioada raportata. Calcularea profitului se constuie conform urmatoarei scheme:

$$1) \text{ Beneficiu (pierderi)} = \text{Vinzari nete} - \text{Costul vinzarilor} = 77366.979 - 66218.543 = 11148.436$$

Mărimea absoluta determina rezultatele financiare ale activitatii de producție si desfacere a întreprinderii si influenteaza direct asupra viabilitatii acesteia.

$$2) \text{ Beneficiul de la activitatea operationala} = \text{Beneficiul global} + \text{Alte venituri operationale-Ch-li comerciale} - \text{Ch-li generale} \text{ si } \text{administrative} - \text{Alte ch-li operationale} = 11148.436 + 2822.948 - 3582.995 - 3582.106 - 3798.933 = 3007.35$$

$$3) \text{ Beneficiul de la activitatea investitionala} = \text{Veniturile de la act-tea investitionala} - \text{Ch-li de la act-tea investitonala} = 475.191 - 371.959 = 103.232$$

$$4) \text{ Beneficiul de la activitatea financiara} = \text{Venituri-Ch-li de la act-tea financiara} = 2555.423 - 6772.797 = -4217.374$$

$$5) \text{ Beneficiul de la activitatea financiar gospodareasca} = \text{Beneficiul de la act-tea operationala} + \text{B. de la act-tea investitionala} + \text{B. de la act-tea fin-ra} = 3007.35 + 103.232 - 4217.374 = -1106.792$$

6) Beneficiul exceptional=0

7) Profitul perioadei raportate pina la impozitare=B.de la act-tea ec-ca+B.exceptional= -1106.792

Mărima absoluta influenteaza direct asupra eficientei tuturor activitatilor desfasurate de întreprindere.

8) Profitul net(pierderea neta)=Pr.perioadei raportate pina la impozitare-Ch-li impozitului pe venit= -1106.792-368.291=(1475.083)

La sfîrsitul anului întreprinderea au obținut pierderea m mărime de 1475.083 mii lei. Cea mai mare ponderea pozitiva in profitul perioadei raportate pina la impozitarea a fost formata pe seama rezultatelor financiare din activitatea operaționala m valoarea de 3007.35 mii lei. Dar in final am primit pierderea m mărimea de 1475.083 mii lei din cauza apărării rezultatului negativ din activitatea financiara m valoarea de 4217.374 mii lei si impozitului pe venit valoarea cărora este corectata, conform codului fiscal, in declarația privind impozitul pe venit, codul 0311,0312.La rindul sau rezultatul negativ din activitatea financiara a apărut din diferența de curs valutar tot in mărime de 4217.374 mii lei. In concluzie putem spune ca pierderea neta in mărime de 1475.083 au apărut din cauza scăderii cursului leului moldovenesc fata de dolar american.

4. Analiza efectuata in baza indicatorilor financiari.

4.1. Analiza indicatorilor de rotație a activelor

Coeficienții (ratele) de rotație a activelor sînt următoare:

1) Rata recuperabilitatii activelor- reflecta gradul de rotație a tuturor activelor de care dispune întreprinderea la un moment dat pe baza datelor bilanțului contabil

$Rra = \text{Volumul vinzarilor nete}(010.f2) / \text{Valoarea totala a activelor}(470.fl)$

$Rra = 77366.979 / 44430.133 = 1.74$

Cind $Rra > 1$, la noi 1.74, atunci ea asigura o activitate eficienta de producție.

2) Rata utilizării activelor materiale pe termen lung- reflecta gradul de utilizare a activelor materiale pe termen lung si participarea lor in procesul de producție

$Raml = \text{Volumul vinzarilor nete}(010) / \text{Total active materiale pe t.l.}(090.fl)$

$Raml = 77366.979 / 29974.633 = 2.58$ (la sf.an.)

$Raml = 46162.000 / 29811.976 = 1.54$ (la inc.an.)

Tendința de majorare a acestei rate in dinamica este un factor pozitiv, pentru ca ei au fost utilizate mai mult pentru producerea mărfurilor.

3) Rata de rotație a creanțelor pe termen scurt - reflecta viteza de transformare a creanțelor pe termen scurt in numerar

$Rrcs = \text{Volumul vinzarilor nete}(010) / \text{Total creantele pe termen scurt}(350)$

$Rrcs = 77366.979 / 9047.523 = 8.55$

Orice unitate de producție trebuie sa tinda spre o performanta maxima a acestui indicator, ceea ce reflecta eficacitatea colaborării cu clienții(cumpărătorii) sai.Concomitent pe baza acestui indicator se poate calcula perioada de recuperare a creanțelor pe termen scurt (in zile)

$Prc = 360 / Rrcs = 360 / 8.55 = 42.1$ zile

Pentru o activitate de producție normala acest indicator trebuie sa varieze in limitele rezonabilitatii (30-60 zile).La noi acest indicator este in limitele fondate si este egal cu 42.1 zile.

4.2. Analiza indicatorilor de lichiditate.

Lichiditatea financiara a întreprinderii reprezintă capacitatea întreprinderii de a transforma in bani activele de care dispun, respectiv posibilitatea de a mobiliza activele prin transformarea lor in bani in scopul asigurării unui circuit normal al fondurilor si realizarea unei activitati eficiente. Lichiditatea bilanțului se reflecta in gradul acoperirii obligatiunilor întreprinderii cu activele ei. Analiza lichiditatii bilanțului contabil se

stabilește ca raportul între elementele de activ (disponibilitati banesti, materiale in stoc, produse finite, mărfuri, titluri de plasament, creanțe, alte active) si elemente de pasiv (credite pe termen scurt, rate de rambursat in anul curent la credite pe termen lung si mediu. Creditori, obligații).

Rata lichiditatii absolute reflectă in ce măsura întreprinderea este capabila sa-si onoreze imediat obligatiunile curente

$RLa = \frac{\text{Disponibilitati banesti}(390+440)}{\text{Total datorii pe t.scurt}(970)}$
 $RLa = (297.936+62.871)/7883.279 = 0.045$ (la sf.an.) $Rla = (0+22.460)/9181.918 = 0.002$ (la inc.an.)

Acest indicator înseamnă ca la fiecare leu datorii pe termen scurt întreprinderea trebuie sa dispună de 0.045 (0.002) bani in numerar. Tendinta majorării acelu indicator poate fi considerata ca factor pozitiv, incepind de indicii foarte mici.

Rata lichiditatii intermediare reflecta capacitatea întreprinderii de a-si achita datoriile pe termen scurt, fara a fi obligata sa vinda stocurile de mărfuri si materiale.

$RLi = \frac{\text{Total active curente}(460) - \text{Total stocuri de marfuri si materiale}(250)}{\text{Total datorii pe termen scurt}(970)}$

$RLi = (13800.108 - 4391.778)/7883.279 = 1.19$ (la sf.an.)

$RLi = (11147.216 - 8086.990)/9181.918 = 0.33$ (la inc. an.)

In condiții favorabile pentru activitatea de producție acest indicator trebuie sa tinda spre o mărime unitara (intre 0.70-1.0). La noi situația s-a rautatit la sfirsitul anului, dar nu așa demult.

Rata lichiditatii totale sau de acoperire a bilanțului contabil reflecta posibilitatea activelor curente, de care dispune întreprinderea, de a se transforma conform datelor din bilanțul contabil intr-un termen scurt in lichiditati necesare pentru a satisface obligațiile de plata exigibile.

$RLt = \frac{\text{Total active curente}(460)}{\text{Total datorii pe termen scurt}(970)}$ $RLt = 13800.108/7883.279 = 1.75$

$RLt = 11147.216/9181.918 = 1.21$

Se înregistrează o lichiditate totala favorabila in condițiile cind acest indicator are o mărime supraunitara (intre 2.0-2.5). La noi întreprinderea nu este posibila se transforme activele in lichiditati necesare intr-un termen scurt.

4.3. Analiza indicatorilor de rentabilitate si fondului de rulment

Rentabilitatea reflecta capacitatea întreprinderii de a produce profit si ca indicator se determina ca raportul între efectele economice si financiare obținute si eforturile depuse pentru obținerea lor. Indicatorul nominalizat poate capata forme diferite, in funcție de profitul brut sau net la numărător sau de baza de raportare care exprima efortul sau cheltuiala (activul economic, capitalurile, costul vinzarilor, valoarea producției vindute la preț de vnzare)

Rata profitului brut(vinzarilor) caracterizează nivelul profitului brut obținut la un leu vnzari nete.

$Rpb = \frac{\text{Profit brut}(030)}{\text{Vinzari nete}(010)} * 100$

$Rpb = (11148.438/77366.979) * 100 = 14.4$ (la sf.an.)

$Rpb = (10913.753/46162.000) * 100 = 23.6$ (la inc. an)

Micșorarea nivelului acestui raport semnifică creșterea costului vinzarilor.

Rata profitului operațional arata capacitatea întreprinderii de a obține profit din activitatea de baza la un leu vnzari.

$Rpo = \frac{\text{Rezultatul din activitatea operaționala}(080)}{\text{Vinzari nete}(010)} * 100$

$Rpo = (3007.350/77366.979) * 100 = 3.88$

Rata profitului net caracterizează capacitatea întreprinderii de a produce profit net din vânzări și reflecta profitul net obținut un medie pe întreprindere la un leu vânzări nete.

$$R_{pn} = (\text{Profit net}(150) / \text{Vânzări nete}(010)) * 100$$

$$R_{pn} = (-1475.083 / 77366.979) * 100 = -1.9 \text{ (la sf.an.)}$$

$$R_{pn} = (2907.58 / 46162) * 100 = 6.29 \text{ (la inc. an.)}$$

La noi ambele rate nu se poate de compara pentru că avem rezultatele diferite (la începutul anului am avut profit, iar la sfârșitul anului - pierderi)

Rata rentabilității economice caracterizează eficiența mijloacelor utilizate în procesul de producție, indiferent de faptul, dacă acestea sînt fonnate pe seama surselor proprii sau împrumutate de finanțare.

$$R_{re} = (\text{Profitul pina la impozitare}(130 \text{ f2}) / \text{Valoarea medie a activelor}(470c5fl + 470c4fl) / 2) * 100$$

$$R_{re} = (-1106.792 / (41843.580 + 44430.133) / 2) * 100 = -2.56 \text{ (la sf.an.)}$$

$$R_{re} = (1368.27 / (41843.580 + 44430.133) / 2) * 100 = 3.17 \text{ (la inc.an.)}$$

Mărimea acestui coeficient este negativă pentru că întreprinderea suportă pierderi.

Rentabilitatea vânzării reflecta în ce măsură întreprinderea este capabilă să obțină profit din activitatea de desfășurare sau rentabilitatea acesteia.

$$R_v = (\text{Profitul brut}(030) / \text{Vânzări nete}(010)) * 100$$

$$R_v = (11148.436 / 77366.979) * 100 = 14.4\%$$

În condițiile normale de activitate mărimea acestui indicator trebuie să fie nu mai mică de 20%, la noi ea este mai mică. **Rata rentabilității financiare** măsoară randamentul capitalului propriu, deci al plasamentului financiar, pe care acționarii l-au depus prin cumpărarea acțiunilor întreprinderii. Rentabilitatea financiară remunerează proprietarii întreprinderii prin acordarea de dividende acestora și prin creșterea rezervelor, care de fapt reprezintă o creștere a averii proprietarilor. Rentabilitatea financiară depinde de rata rentabilității economice și de structura finanțării întreprinderii.

$$R_{rf} = (\text{Profitul net} / \text{Valoarea medie a capitalului propriu}) * 100$$

$$R_{rf} = (-1475.083 / (26893.260 + 28384.580) / 2) * 100 = -5.34$$

Mărimea acestui indicator este negativă de la pierderi acoperite la sfârșitul anului.

Aproape toate ratele rentabilității s-au micșorat dar nu din activitatea întreprinderii slabă, ci și din pierderile acoperite din diferența de curs valutar, adică din rezultatul excepțional al economiei țării.

Fondul de rulment este indicatorul care măsoară condițiile echilibrului financiar și rezultă din compararea lichidității activelor cu termen scurt, cu pasivele cu termen scurt. De aici fondul de rulment se calculează ca diferența dintre surse permanente și alocări permanente.

$$FR = \text{Total active curente}(460) - \text{Total datorii pe termen scurt}(970) \quad FR = 13800.108 - 7883.279 = 5916.829$$

Fondul de rulment este expresia realizării echilibrului financiar pe termen lung și a contribuției acestuia la realizarea echilibrului finanțării pe termen scurt. Nevoia de fond de rulment reprezintă diferența dintre necesitățile de finanțare a ciclului de exploatare și datoriile de exploatare.

4.4. Analiza indicatorilor de autonomie financiară.

Coefficientii echilibrului economico-financiar sînt următoarele:

- 1) Rata autonomiei financiare** reflecta gradul, în care capitalul propriu al întreprinderii asigură autofinanțarea activității de producție $Raf = \text{Capital propriu}(650) / \text{Capital permanent}(650 + 770)$
 $Raf = 26893.260 / (26893.260 + 9653.594) = 0.74$ (la sf.an.)
 $Raf = 28384.580 / (28384.580 + 4277.082) = 0.87$ (la inc.an.) Avem micșorarea acestui indicator din cauza micșorării capitalului propriu și creșterii cu 125.7% a capitalului permanent. Dar el se apreciază pozitiv pentru că ponderea capitalului propriu se află între mărime necesare (0.7-1.0), aceasta înseamnă că activele curente ale întreprinderii acoperă datoriile pe termen scurt și de aici fondul de rulment este pozitiv.
- 2) Rata de autofinanțare a activelor totale** reflecta raportul capitalului propriu la finanțarea tuturor elementelor patrimoniale ale întreprinderii $RFa = \text{Capital propriu}(650) / \text{Total active}(470)$
 $RFa = 26893.260 / 44430.133 = 0.61$ (la sf.an.) $RFa = 28384.580 / 41843.580 = 0.68$ (la inc.an.)

Se accepta ca **Rfa** să nu fie mai mic de 0.60, în cazul nostru toate obligațiunile activității economice pot fi acoperite de mijloace proprii. Micșorarea **Rfa** în dinamica dovedește despre micșorarea independenței financiare și creșterea riscului în cazul greutăților financiare.

- 3) Rata de finanțare a activelor curente** reflectă proporția, în care fondul de rulment acoperă activele curente ale întreprinderii
 $Rfac = \text{Fondul de rulment}(460-970) / \text{Total active curente}(460)$
 $Rfac = (13800.108 - 7883.279) / 13800.108 = 0.43$ (la sf.an.)
 $Rfac = (11147.216 - 9181.918) / 11147.216 = 0.18$ (la inc. an.)
În condițiile normale de activitate mărimea acestui indicator trebuie să depășească 0.5, la noi el este mai mic, de aceea fondul de rulment nu acoperă nici jumătatea activelor curente.

- 4) Rata de finanțare a stocurilor** reflectă proporția, în care fondul de rulment acoperă stocurile de mărfuri și materiale
 $RFs = \text{Fondul de rulment}(460-970) / \text{Stocuri de mărfuri și materiale}(250)$
 $RFs = (13800.108 - 7883.279) / 4391.778 = 1.35$ (la sf.an.)
 $RFs = (11147.216 - 9181.918) / 8086.990 = 0.24$ (la inc.an.)

Se specializează pozitiv situația în care mărimea acestui indicator depășește $2/3$. Fondul de rulment trebuie să acopere cel puțin 65-70% din valoarea totală a stocurilor de mărfuri și materiale evidenciate în bilanțul contabil al întreprinderii. La noi situația s-a îmbunătățit din cauza micșorării stocurilor de mărfuri și materiale.

- 4) Rata datoriilor globale** reflectă ponderea datoriilor totale ale întreprinderii pe termen lung și scurt în suma totală a patrimoniului ei. $RDg = (\text{Total datoriile pe termen lung}(770) + \dots \text{scurt}(970)) / \text{Total active}(470)$
 $RDg = (9653.594 + 7883.279) / 44430.133 = 0.39$ (la sf.an.)
 $RDg = (4277.082 + 9181.918) / 41843.580 = 0.32$ (la inc.an.)

De regulă această rată trebuie să fie subunitară, cu cât ea este mai mică cu atât securitatea întreprinderii este mai stabilă. La noi situația s-a îmbunătățit din cauza majorării datoriilor pe termen lung.

Analiza indicatorilor de autonomie arată că activele nu depind esențial de datoriile întreprinderii și întreprinderea are o independență financiară, pentru că ea poate acoperă toate datoriile pe termen scurt prin capital propriu, ceea ce înseamnă că fondul de rulment la noi este pozitiv.

5. Previziune financiara.

Previziunea financiara este un proces complex si multilateral de fundamentare, elaborare si aprobare a bugetului de venituri si cheltuieli, si de urmărire a realizării indicatorilor financiari prevazute. Previziunea financiara a întreprinderii este parte integranta a previziunii economice, fiind rezultatul activitatii managerilor întreprinderii de cunoașterea si realizarea a conținutului funcțiilor si rolului finatelor la nivelul macroeconomic, pentru fundamentarea programului economic.

5.7. Evoluția bilanțului contabil (spre anul 2000)

Previziunea bilanțului contabil consta din evoluția elementelor lui:

- evoluția activelor
- evoluția pasivelor

Previziunea activului a bilanțului contabil:

Indicatorii	1995	1996	1997	1998	1999 prog.	2000 prog.
Active pe termen lung	2381 4.400	30585. 000	3069 6.364	30630. 025	30741.55 1	30853.48 4
-active nemateriale	14,25 4	16.248	18.33 0	20.727	23.437	26.502
-active materiale pe termen lung	2261 1.062	29525. 147	2981 1.976	29974. 633	30138.1 7	30302,60 7
-active financiare pe termen lung	534.2 14	678.45 8	724.1 40	619.65 0	530.237	453.726
-alte active pe termen lung	654.8 70	365.14 7	141.9 18	15.015	49.703	70.649
Active pe termen scurt	9280. 300	11355. 400	1114 7.216	13800. 100	17084.35 0	21150.20 0
-stocuri de mărfuri si produse finite	3060. 300	5857.3 00	8086. 990	4391.7 78	2385.02	1295.23
-creante pe termen scurt	6034. 500	5475.6 00	3037. 766	9047.5 23	5019.41	2784.67
-investitii pe termen scurt	0	0	0	297.93 6	9503.93	16577.66 3
-mijloace financiare pe termen scurt	185.4	381.70 0	22.46 0	62.871	175.99	492.64
-alte active pe termen scurt	0	0	0	0	0	0

Total activ	3309 4.600	41940. 400	4184 3.580	44430. 133	47825.90 3	52003.68 7
-------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------

Activele v-a creste in urmatoorii 2 ani din cauza cresterii investitiilor pe termen scurt miloacelor banesti si scaderii valorii stocurilor de marfuri si materiale.creantelor s.a.

Previziunea pasivului a bilanțului contabil:

Indicatorii	1995	1996	1997	1998	1999 prog.	2000 prog.
<u>Capital propriu</u>	2487 4.6	26229. 3	2838 4.580	26893. 260	29103.09 7	31494.51 8
-capital statutar si suplimentar	2288 5.565	22885. 565	2288 5.565	22876. 550	222885.5 65	22885.56 5
-rezerve	1187. 6	1209.2	3882. 27	3882.5	3985.478	4025.147
-profit nerepartizat	801.4 35	2134.5 35	1616. 488	134.18 3	2232.054	4583.806
-capital secundar	0	0	0	0	0	0
<u>Datorii pe termen lung</u>	0	0	4277. 082	9653.5 94	9564.278	8567.145
-datorii financiare pe	0	0	4044. 537	9173.7 87	9475.78	8487.88
-datorii pe termen lung calculate	0	0	232.5 45	479.80 7	88.48	79.27
<u>Datorii pe termen scurt</u>	8220. 00	15711. 1	9181. 918	7883.2 79	9158.528	11942.02 4
-datorii financiare pe termen scurt	678.2 5	800.0	1166. 100	950.00 0	773.9	630.5

-datorii comerciale pe termen scurt	4578.258	6578.250	4207.896	3891.621	3599.1	3328.6
-datorii pe termen scurt	2963.49	8332.85	3807.922	3041.658	4785.528	7982.9
Total pasiv	33094.600	41940.400	41843.580	44430.133	47825.903	52003.687

Pasivele v-a creste in următorii 2 ani împreuna cu micșorarea elementelor lor. V-a creste mărimea capitalului propriu cu scăderea datoriilor pe termen lung credite externe) ,dar întreprinderea nu v-a putea lucra ara credite, si de aceea v-a creste datoriie pe termen scurt.

Indicatorii	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Vinzari nete	49784.5	55481.7	46162.0	77366.979	129666.2	217318.9
Costul vinzarilor	41587.6	38460.0	35248.24	66218.543	110981.5	186003.7
Profit brut	8196.9	17021.7	10913.76	11148.436	18684.7	31315.5
Profit perioadei de gestiune pina la impozitare	2547.3	3356.0	4275.865	(1106.792)	6941.095	11267.62
Cheltuieli privind impozit pe venit	815.136	1031.1	1368.27	(368.291)	1943.51	3154.93
Profit net	1732.164	2342.9	2907.59	(1475.083)	4997.6	8112.69

In următorii ani întreprinderea v-a primi un profit brut mult mai mare decit in anii precedenți, pentru ca ea are posibilitatea mare in producerea mărfurilor si realizarea lor. Dar profitul net va fi la nivel mai mic decit vinzari pentru ca el trebuie sa recupereze pierderea primita in anul precedent.

5.2. Evoluția principalelor indicatori

Analizăm evoluția indicatorilor financiari, care au fost calculate mai sus:

Indicatorii	1997	1998	1999 prog.	2000 prog.	2001 prog.	2002 prog.
Rata lichidității absolute	0.002	0.045	0.58	1.00	1,60	2.20
Rata lichidității intermediare	0.4	1.19	1.25	1.60	2.30	3.10
Rata lichidității totale sau de acoperire a bilanțului contabil	0.90	1.75	1.85	2.20	2.90	3.80
Rata de rotație a creanțelor pe termen scurt (în zile)	7.73 (46.5)	8.55 (42)	9.56 (37.7)	9.93 (36.3)	10.48 (34.4)	11.04 (32.6)
Rata de rotație a datoriilor pe termen scurt (în zile)	6.01 (59.9)	9.81 (36.6)	10.05 (35.8)	10.45 (34.5)	10.98 (32.8)	11.25 (32)
Rata autonomiei financiare	0,70	0.74	0.76	0.80	0.83	0.86
Rentabilitatea vânzării	11.88	14.4	15.8	17.5	17.9	18.5

Evoluția indicatorilor reflectă creșterea lor împreună cu îmbunătățirea situației economico-financiare la întreprindere (creșterea vânzării, micșorarea cheltuielilor, acoperirea pierderilor apărute în anii precedenți și în egal creșterea profitului net).

Incheiere

Efectuind o sinteza a analizei financiare a întreprinderii S.A.'INCOMLAC" se poate constatat ca:

- in ceea ce privește situația patrimoniala, la întreprindere se atesta o mobilizare a activului ei. Acest fapt este cauzat atit de cumpărarea a noului utilaj in ultimul an, cit si de faptul utilizării tuturor parților din mijloacele fixe in procesul de producție;

- din analiza se face observat faptul ca pentru dezvoltarea intreprinderii,in deosebi pentru promovarea si comercializarea produselor finite, conducerea utilizează la maximum posibilitatea de a contracta credite si împrumuturi, de regula de la Banca Mondiala si BERD.Trebuie de menționat ca întreaga lume functioneaza utilizind pe larg mijloacele împrumutate, mai ales cind au posibilitate (ca si m cazul întreprinderii date);

- una din problemele de baza care au fost in anul 1997, volumul mare de stocuri de mărfuri, a fost rezolvata de conducerea întreprinderii si mărima stocurilor s-a micșorat cu 45.69%;

- întreprinderea data are o stare financiara ce trebuie imbunatatita in cel mai scurt timp posibil. Acest aspect al politicii financiare trebuie sa fie una din pincipalele preocupări ale strategiei manageriale pe perioada lunga, deoarece o stare financiara normala contribuie la ameliorarea vieții financiare a întreprinderii, deci ea va avea posibilitate sa-si lărgească cercul de parteneri, iar prin intermediul lor sa obtina noi rezultate atit in procesul de producție, cit si m domeniul financiar;

- principala cauza care a adus la apariția unei stări financiare anormale este existenta unei lichiditati necorespunzatoare.Astfel daca lichiditatea in perspectiva pe perioada scurta este respectata, atunci cea curenta si in perspectiva pe perioada lunga sînt intr-o stare dezavantaloasa.Acest fapt este cauzat de existenta relațiilor parter care, in ultimul timp, au o pondere mare in activitatea oricărei intreprinderii.Odata cu lichidarea lor la intrepindere se va stabili o lichiditate normala care, la rindul sau, va contribui la o imbunatatire a stării financiare a întreprinderii.

- ultimul aspect al lucrării date se refera la analiza rezultatelor fnanciare.Trebuie de menționat ca întreprinderea a obținut rezultate financiare bune, m general (depasind cele prognozate).Dar m activitatea financiara a întreprinderii s-a implicat un factor extem, cum este diferența de curs valutar.Si din aceasta cauza întreprinderea a obținut pierderi suplimentare. Deci conducerea intrepriderii este obligata sa întreprindă masuri energice si urgente pentru rambursarea creditelor valutare, care vor da posibilitatea de a evita pierderi suplimentare pe viitor intr-o economie atit de nestabila ca m Republica Moldova.

Bibliografia:

1. Bilantul contabil,forme 1,2,3,4,5,6 pe anii 1997-1998

2. Declaratia cu privire la impozitul pe venit

3. Planul de afaceri al S.A."Incomlac"pe anii 97-98

4. Revista "Contabilitate si audit "nr.3*99-4*99